

Onderwerp: visie van kerngroep NIZU op financiële tekorten in het sociaal domein.

Contactpersoon NIZU in dezen: Alex van Pelt, directeur Present Utrecht.

Contactgegevens: Alex.van.pelt@presentutrecht.nl, 06-47147673

Datum: 1 juni 2024

Aan: de Gemeenteraad van Utrecht

Geachte raadsleden,

Vanuit enkele raadspartijen kwam de vraag hoe het Netwerk Informele Zorg Utrecht (NIZU) aankijkt tegen de bezuinigingen in het sociaal domein en de vergroting van de inzet van vrijwilligers in het sociaal domein. Wij beantwoorden deze vraag graag centraal naar alle raadspartijen.

Kort samengevat: het is een gegeven dat de tekorten in het sociaal domein buiten de invloedssfeer van het informele veld vallen. Vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven nemen graag een actieve rol in de ondersteuning en het bouwen van sociale netwerken om mensen heen. Dit omdat we geloven in mensen die omzien naar elkaar. Het gesprek over de samenwerking tussen alle betrokken partijen zal wezenlijk en vanuit het perspectief van de inwoner als mens in plaats van client of zorgconsument gevoerd moeten worden. De inzet van de informele zorg heeft voldoende facilitering nodig voor haar rol in de toekomst.

Bezuinigingen

Waar de bezuinigingen terecht komen binnen de begroting van gemeente Utrecht zijn politieke keuzes. Het NIZU ziet de bezuinigingen in het Sociaal Domein als een gegeven waar we zeer beperkt invloed op hebben, maar wel mee te maken hebben.

Het NIZU ziet de inzet van vrijwilligers als een manier om op zorgkosten tot op zekere hoogte te besparen. De informele inzet van vrijwilligers vraagt over het algemeen minder financiële steun dan formele zorg. Er zijn echter grenzen aan wat vrijwilligers willen en kunnen. Om vrijwilligers hierin te ondersteunen is kennis en continuïteit noodzakelijk. Hierin zijn de vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven cruciaal. Zij begeleiden, trainen en coördineren vrijwilligers, faciliteren de inzet van deze vrijwilligers, overleggen met de maatschappelijke partners en creëren aansluiting met de gemeentelijke doelen. Wanneer er door toenemende vraag meer vrijwilligers nodig zijn, wordt de rol van deze organisaties groter. Ondanks dat er op de kosten wordt gelet, is de huidige financiering niet berekend op groei. Groei in aantallen vrijwilligers, verandering van rol en mate van ondersteuning. Er is dus een verschuiving nodig van budget van formele zorg naar informele zorg.

Gemotiveerde vrijwilligers

Het NIZU gelooft in de inzet van vrijwilligers. De beweging van vrijwilligers komt voort uit henzelf. Een vrijwilliger heeft verschillende motieven en betrokkenheid op mensen is hier altijd een groot onderdeel van. De kracht ligt in het natuurlijke karakter van vrijwilligerswerk: doen wat je toch al leuk of zinvol vindt, maar dan in wederkerigheid samen en voor anderen. Dit aanbod van vrijwilligerswerk sluit aan bij de behoefte van inwoners aan sociaal contact, ondersteuning en zorg. Dit valt, gemiddeld genomen, goed met elkaar te verbinden. Vanuit die betrokkenheid op anderen zien we een grote rol voor de informele zorg door vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven.

Wel is de balans tussen het verbinden van deze informele zorg met formele doelen kwetsbaar. Vrijwilligerswerk doen blijft voor vrijwilligers een doel op zichzelf waar eigen behoeften en er voor anderen willen zijn met elkaar wordt verbonden. In de kern wordt vrijwilligerswerk vanuit de eigen vrije wil en motivatie van de vrijwilliger gedreven en is daardoor niet te besturen, maar

wel te beïnvloeden. Mogelijke institutionalisering van de informele zorg, het uitsluitend doelmatig inzetten van vrijwilligers voor het afschalen van formele zorg, is een gevaar voor de duurzame inzet van de informele zorg in de natuurlijke leefwereld van de inwoners van Utrecht. Gesprek tussen de vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven binnen het NIZU en de formele zorgorganisaties en gemeente Utrecht is noodzakelijk. Dit gesprek zal nog wezenlijker gevoerd moeten worden vanuit het perspectief van de inwoner als mens in plaats van cliënt of zorgconsument.

Het NIZU ziet uit naar een samenleving in Utrecht waar meer mensen aandacht hebben voor elkaar, actief betrokken zijn en elkaar ondersteunen.

Graag gaan we met u als raad in gesprek over de verschuivende visie op zorg en de toenemende en veranderende vraag aan de vrijwilligersorganisaties in Utrecht en onze gedachten daarover. Wij ontvangen desgewenst graag een uitnodiging.

Met vriendelijke groet,

Alex van Pelt
Directeur Present Utrecht

Namens de kerngroep van het NIZU,

Kerngroep Netwerk Informele Zorg Utrecht (NIZU).

Irene Domburg (vz). Handje Helpen
Ellen Visser. Taal doet Meer
Caroline Sarolea. Al-Amal
Jenny Westrik. U-Centraal
Iris Ferwerda. Humanitas Utrecht
Judith Deynen. Vrijwilligerscentrale Utrecht
Alex van Pelt. Present Utrecht